

Kartläggning förekomst av våld i nära relation, & hedersrelaterat våld och förtryck i Hylte kommun 2018-2022

EN SAMMANSTÄLLNING AV BEFINTLIG STATISTIK OCH
UPPLEVELSER AV VÅLD

Innehåll

Inledning	2
Källor till kartläggning.....	2
Barn och unga.....	3
Mobbing och trakasserier.....	3
Hot och tvång.....	3
Misshandel	4
Sexuellt våld och utnyttjande.....	4
Hedersrelaterat våld och förtryck.....	4
Våld inom familjen.....	5
Vuxna	6
Otrygghet och trakasserier	6
Hot och tvång.....	7
Misshandel	7
Sexuellt våld och utnyttjande.....	8
Hedersrelaterat våld och förtryck.....	9
Pågående ärenden socialtjänsten vuxna	9
Källförteckning	12

Inledning

Våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck har uppmärksammats allt mer i Sverige och i Hylte kommun under de senaste åren. I december 2021 antogs den kommunövergripande handlingsplanen mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. En prioriterad åtgärd i handlingsplan är att kartlägga förekomst av våld i nära relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck, där kultur- och folkhälsonämnden är ansvarig. Som ett led i att arbeta mer förebyggande är det angeläget att kartlägga förekomsten våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. En kartläggning kan ge en nulägesbild inför framtida uppföljningar och synliggöra behov.

Källor till kartläggning

Statistik har inhämtats från flera olika källor för att skapa en samlad bild kring förekomst av våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck i Hylte kommun. Till kartläggningen har statistik samlats in från ungdomsenkäten Luppen, socialtjänstens verksamhetssystem och system för systematisk uppföljning, skolans system för kränkingsanmälningar, Brottsförebyggande rådet (BRÅ) statistikdatabas över anmälda brott¹, nationell trygghetsundersökning (NTU), polisen, kvinnojourer, samt via dialog med professioner inom skola och socialtjänst.

För att möjliggöra jämförelser av antalet brott i den egna kommunen med motsvarande uppgifter för region Halland och riket relateras antalet brott till 100 tusen invånare.

Kartläggningen har bidragit till en bred bild av olika former av våld som barn, unga och vuxna i Hylte kommun är utsatta för både inomhus och utomhus. Det går inte alltid att utläsa utifrån statistiken, om våldsutsatthet skett i en nära relation². Vissa delar kommer därför lyftas fram i denna kartläggning, medan andra delar kommer lyftas fram vidare i en kommunövergripande lägesbild om brott, som beräknas vara klar till sommaren 2024.

¹ *Anmälda brott* omfattar alla händelser som anmälts och registrerats som brott hos Polismyndigheten

² Med *nära relation* menas alla relationer som präglas av närhet, förtroende, beroende och tillit.

Barn och unga

Mobbing och trakasserier

Högstadiungdomar i Hylte uppger i högre grad att våld, rasism, mobbing och sexuella trakasserier förekommer på deras skola, jämfört med riket i stort. Mer än en tredjedel av högstadiungdomarna uppger att våld förekommer på deras skola både 2018 och 2021. Något högre andel högstadiungdomar uppger att sexuella trakasserier förekommer på deras skola 2021 (13 %), jämfört med 2018 (11 %).

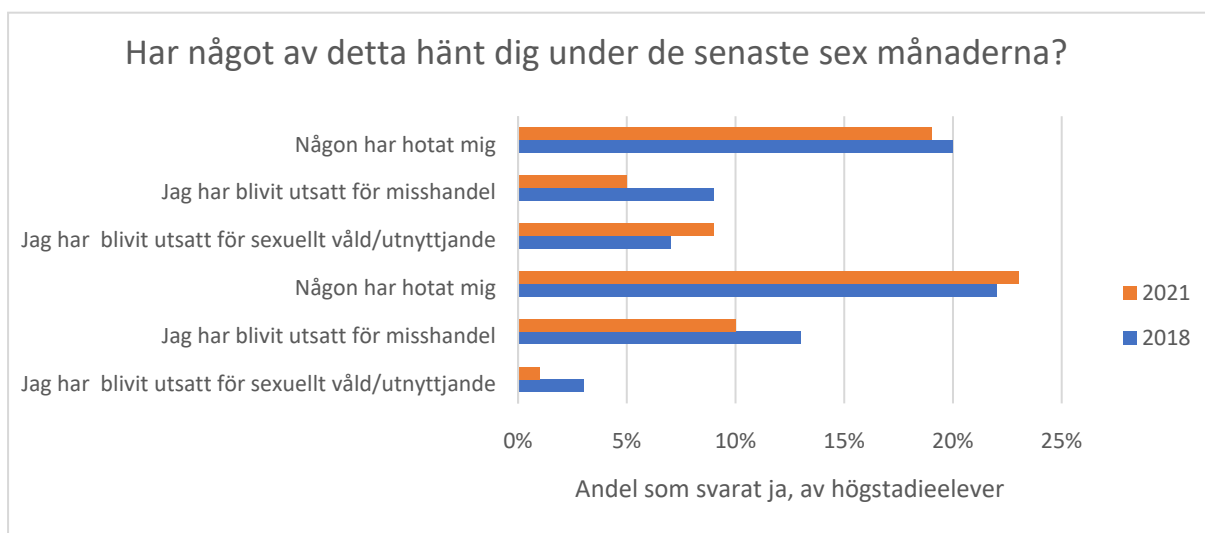
Över tid har andelen som mobbats minskat något, framförallt bland högstadietjejer. Mer än hälften av högstadieeleverna har uppgett att skolan agerar om en elev mobbar en annan elev eller en lärare kränker en elev.

Bland gymnasieungdomar är antalet som instämmer i att mobbing och rasism förekommer på skolan lägre än rikssnittet. Däremot svarar gymnasieungdomarna i Hylte i högre grad att våld och sexuella trakasserier förekommer i deras skola, jämfört med riket (Luppen, 2021).

Hylte har senaste fem åren legat över riket avseende anmälningar om ofredande³ mot flicka/pojke under 18 år. Anmälningar avser i högre grad ofredande mot pojke än flicka under 18 år (BRÅ).

Hot och tvång

En hög andel av högstadie- och gymnasieelever uppger att de blivit hotade de senaste sex månaderna. Siffran har ökat något avseende högstadiepojkar 2021 jämfört med 2018, medan den minskat något för högstadietjejer. Majoriteten av de som utsattas uppger att det skett i skolan eller på internet/i mobilen (Luppen, 2021).

Vem som utövat våldet framkommer inte genom enkätfrågorna. Skulle kunna handla om våld i ungas parrelationer. Nästan var femte ung person i åldern 16–24 år uppger att de någon gång varit utsatta för systematiska kränkningar, försök till inskränkningar i sin frihet, hot,

³ Fysiskt antastande, störande kontakter eller annat hänsynslöst agerande

trakasserier, misshandel eller sexualbrott av en nuvarande eller tidigare partner i en nationell studie (BRÅ, 2018).

Hylte ligger över riket senaste fem åren avseende anmälda brott om olaga hot⁴, och där är pojkar överrepresenterade. Det är betydligt fler anmälda brott om olaga hot som inte är internetrelaterade. Hylte har även legat över riket för anmälningar om olaga tvång⁵ mot pojke under 18 år de senaste 3 åren (BRÅ).

Misshandel

I skolans rapporter om kränkande särbehandling handlar majoriteten om fysisk kränkning, följt av verbal, och psykosocial kränkning. De skolor med flest rapporterade kränkningar under åren 2020–2022, kommer från grundskolorna, där Elias Fries och Örnaskolan har haft flest antal rapporterade kränkingsanmälningar de senaste åren. Sett till andel inkomna anmälningar i relation till antalet barn på enheten har även Centrumskolan legat högt senaste åren.

Hylte har de senaste 5 åren legat över riket gällande antal anmälda brott om misshandel inomhus, mot flicka och pojke 7–14 år samt 15–17 år, där våldsutövare är bekant med offret. Majoriteten av anmälningarna avser pojkar/killar (BRÅ).

Mellan 2019–2022 skedde i snitt hälften av anmälda misshandelsbrott bland unga i området på/runt Örnaskolan. Trenden är att dessa siffror sjunkit markant senaste åren. Polisen menar att en förklaring till att detta är att skolan jobbat med förebyggande arbete tillsammans med polisen, socialtjänsten och vårdnadshavare senaste åren.

Högstadiel elever uppger i lägre grad att de är blivit utsatta för misshandel se senaste sex månaderna 2021, jämfört med 2018. Högstadiet killar uppger över tid en högre grad av utsatthet av misshandel.

Gymnasietjejerna, totalt 14 %, svarar i högst grad att de utsatts för misshandel medan 0 % av killarna på gymnasiet uppger att de utsatts för misshandel, under de senaste sex månaderna (Luppen, 2021).

Sexuellt våld och utnyttjande

Tjejerna svarar i högre grad än killarna att de utsatts för sexuellt våld och utnyttjande. 9 % av högstadietjejerna och 16 % av gymnasietjejerna uppger att de blivit utsatta för sexuellt våld/utnyttjande senaste sex månaderna, jämfört med 1 % av killarna (Luppen, 2021).

Hedersrelaterat våld och förtryck

2021 svarade 15 % av både killarna och tjejerna på högstadiet uppgav att någon familjemedlem eller annan släkting förbjudit, hotat, använt våld, begränsat dem senaste 12 månaderna. Motsvarande siffror var 2018 13 % för tjejerna och 12 % för killarna på högstadiet.

30 % av gymnasieleverna svarade att någon familjemedlem eller annan släkting förbjudit, hotat, använt våld, begränsat dem senaste 12 månaderna, varav 15 % uppger att det varit med syftet att kontrollera (Luppen, 2021). Elevhälsopersonal på Kompetenscentrum uppger att det

⁴ Att hota någon med en brottslig handling, exempelvis genom att lyfta vapen mot personen

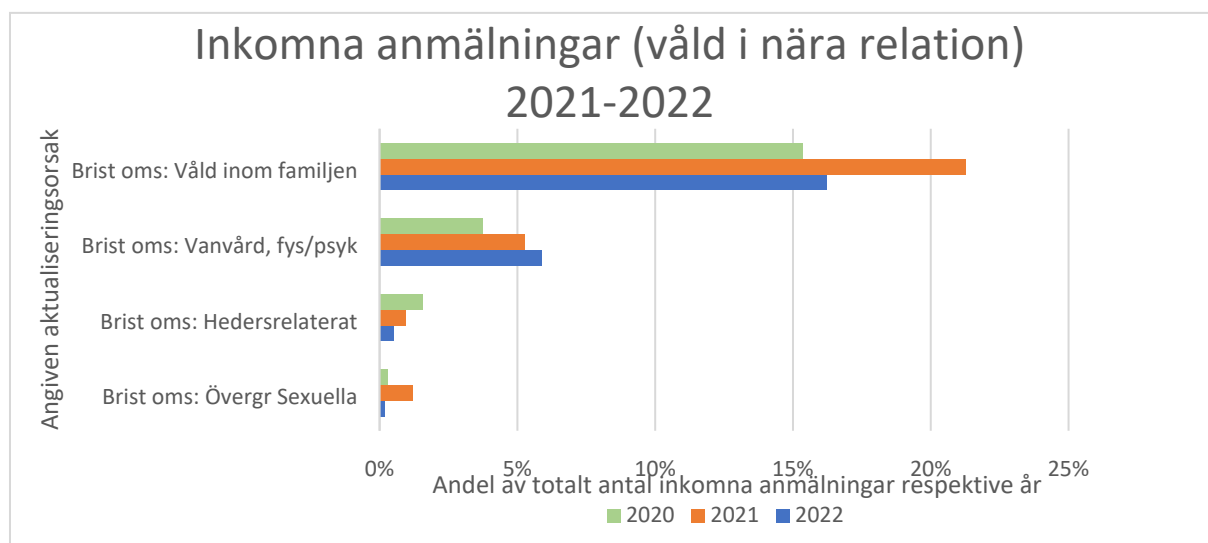
⁵ Att någon genom misshandel eller hot tvingar en person att handla på visst sätt (eller låta bli att handla)

framkommer i hälsosamtalen och i skolmiljön att en stor andel elever är utsatta för någon form av hedersrelaterat våld och förtryck.

Totalt sju orosanmälningar till socialtjänsten avsåg hedersrelaterat våld 2021–2022.

Våld inom familjen

Den näst vanligaste aktualiseringsorsaken 2020–2022 är våld inom familjen. 2020 handlade 15 % av alla inkomna orosanmälningar om våld inom familjen, den siffran ökade till 21 % år 2021. Sedan 2022 har siffran sjunkit på nytt och trenden är att orosanmälningar om våld inom familjen fortsätter sjunka 2023, medan anmälningar om vanvård ökar något.

6

Majoriteten av orosanmälningarna avseende våld inom familjen ankommer från skola/skolbarnomsorg, polisen och socialtjänsten. Anmälningar rörande våld avser 135 unika individer, varav 57 % rör pojkar och 39 % rör flickor (Treseva). Sedan 2021 har IFO BoU följt hur stor andel av inledda barnutredningar som inletts på grund av att det förekommit våld i familjen, där barnet kan ha bevittnat våld eller själv blivit utsatt. 2021 var det 56 % av inledda utredningar som inleddes på grund av våld och 2022 var siffran 49 %. Trenden under 2023 är att färre⁷ andel utredningar inleds på grund av våld jämfört med tidigare år.

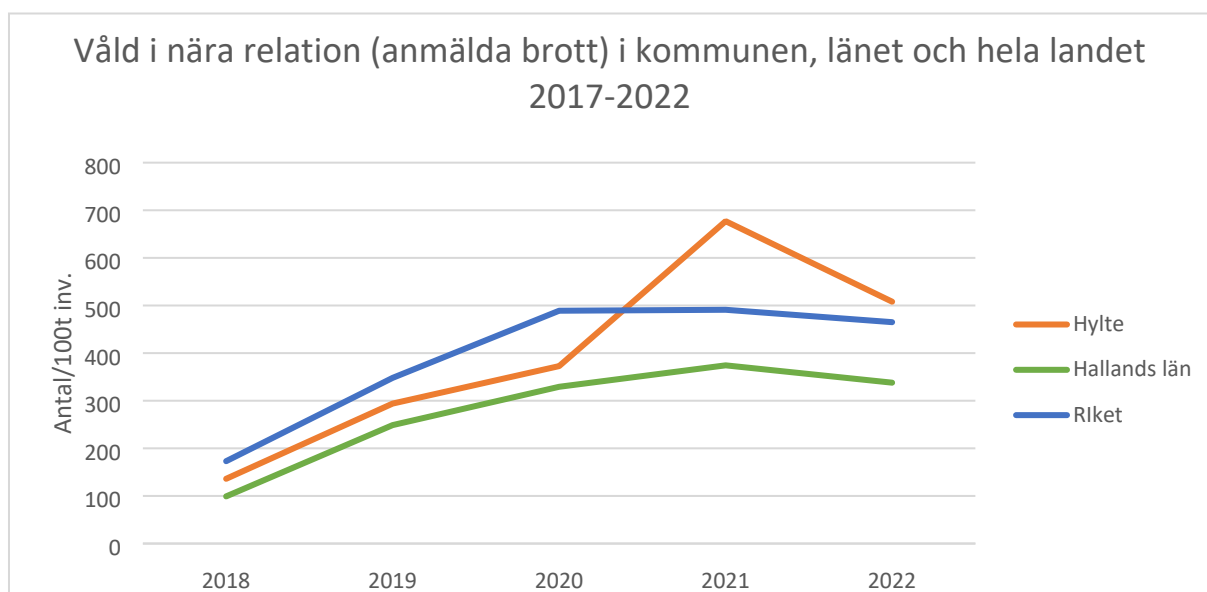
Den 1 juni 2021 infördes ett särskilt barnfridsbrott i Sverige. Lagändringen innebär att det är straffbart att utsätta ett barn för att bevittna vålds- och sexualbrott i nära relation. Under 2021–2022 anmäldes totalt 15 barnfridsbrott i Hylte. Lika många barnfridsbrott avsåg flicka som pojke (BRÅ).

⁶ Aktualiseringar för orosanmälningar gallras efter 2 år, varför det saknas värden för 2018 och 2019. Siffror för 2020 avser aktualiseringar från maj månad det året.

⁷ 19 % inledda barnutredningar på grund av våld, oktober 2023

Vuxna

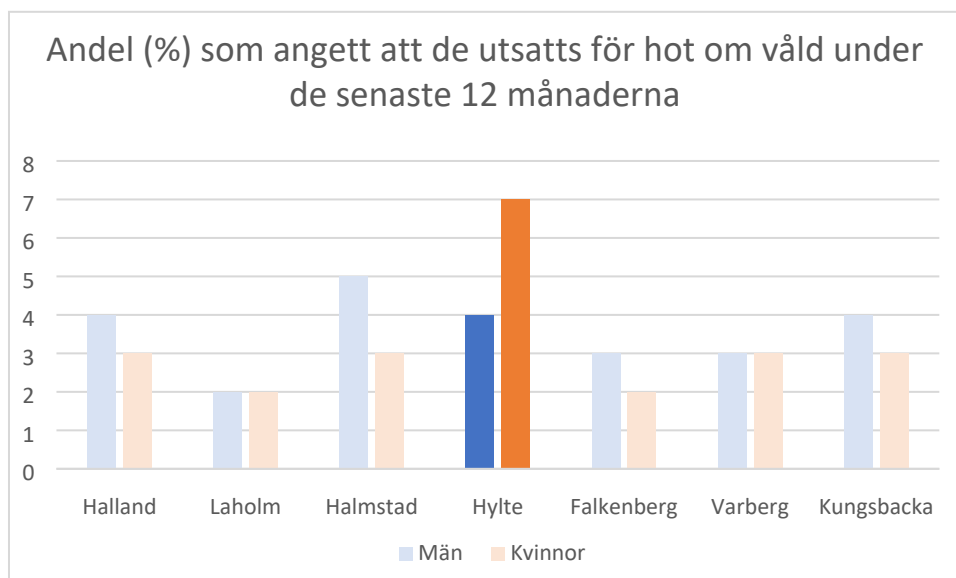
Hylte har sedan 2017 haft fler anmälda brott (per 100 tusen invånare) avseende våld i nära relation än Halland och har sedan 2020 även legat över riket (BRÅ).

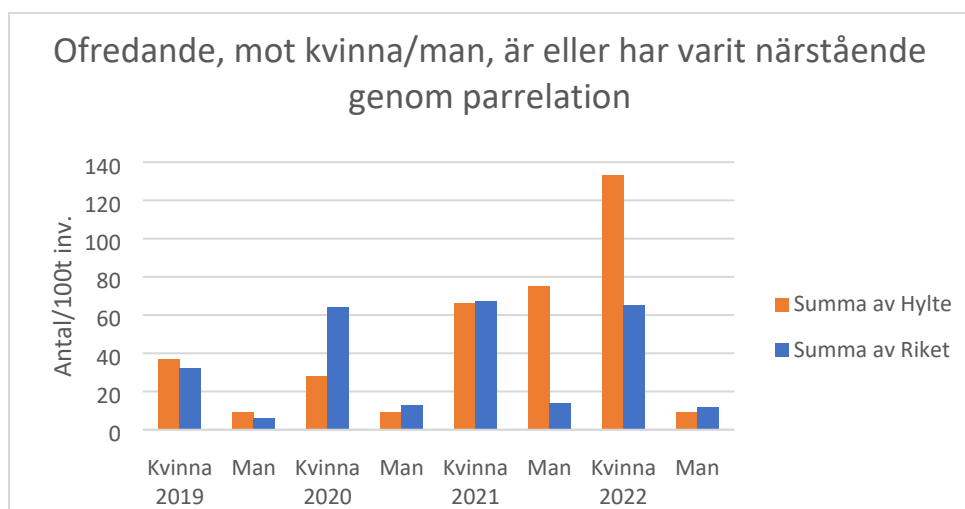
I denna kategori ingår anmälda brott som begåtts av närstående genom parrelation eller släktskap/familj. Brott som ingår är misshandel, olaga hot, olaga tvång, ofredande, våldtäkt, sexuella övergrepp och trakasserier, kvinnofridskränkning, mord, som skett mot kvinna/man 18 år eller äldre.

Otrygghet och trakasserier

En högre andel av kvinnor i Hylte, 16–84 år, uppger att de utsatts för hot om våld de senaste 12 månaderna, i jämförelse med övriga kommuner i Halland (Hälsa på lika villkor, 2022). Denna siffra har ökat med 3 % sedan 2018.

Anmälda brott avseende ofredande mot kvinna, som är eller har varit närstående genom parrelation, har ökat de senaste åren (BRÅ).

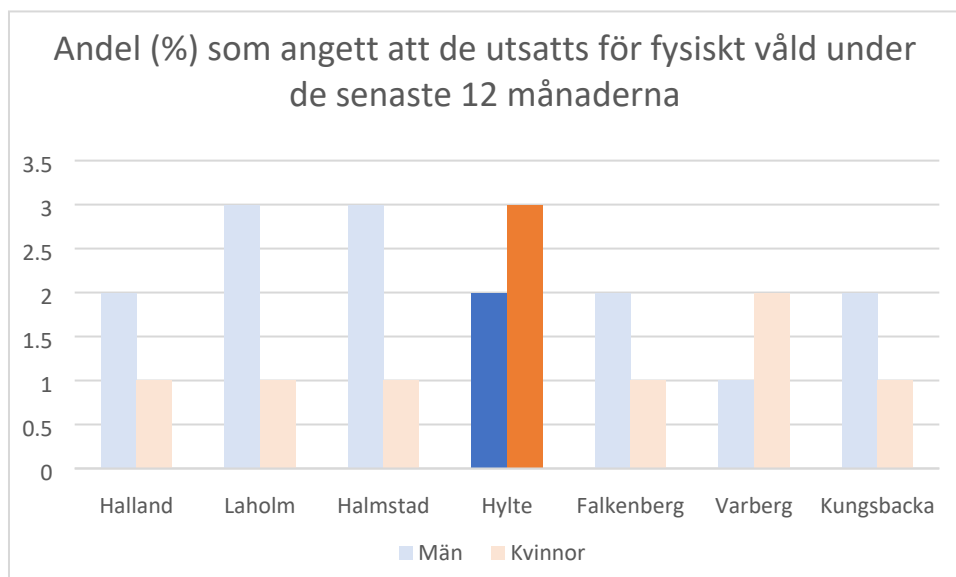
Hot och tvång

Hylte har 2021–2022 legat något över riket när det gäller anmälda brott om olaga hot mot kvinna (BRÅ). Det framkommer dock inte vem som utövat våldet, om det skett i nära relation.

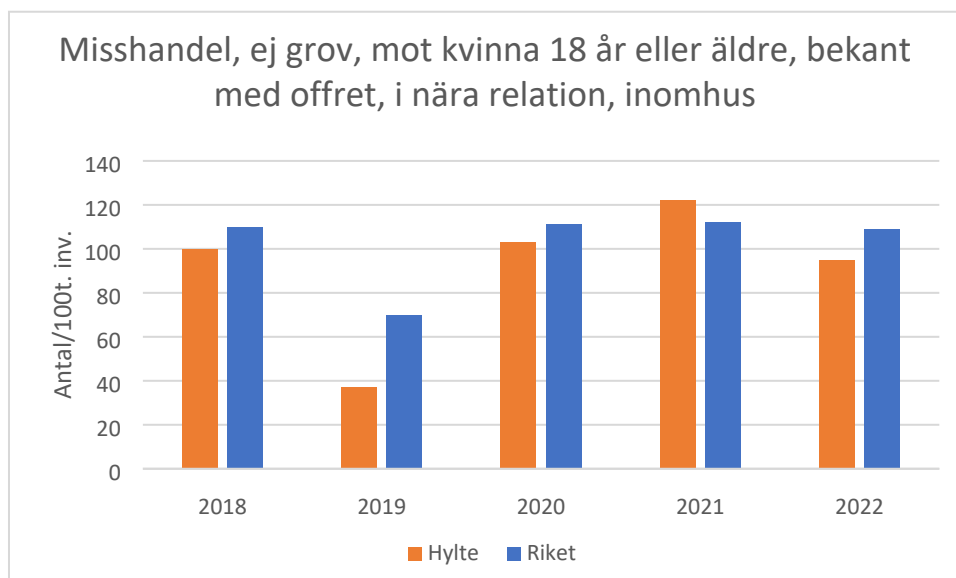
Misshandel

Andel självrapporterade utsatta för misshandel (16–84 år) har ökat i Hylte 2021/2022 jämfört med tidigare år och ligger därmed över både Halland och riket (NTU).

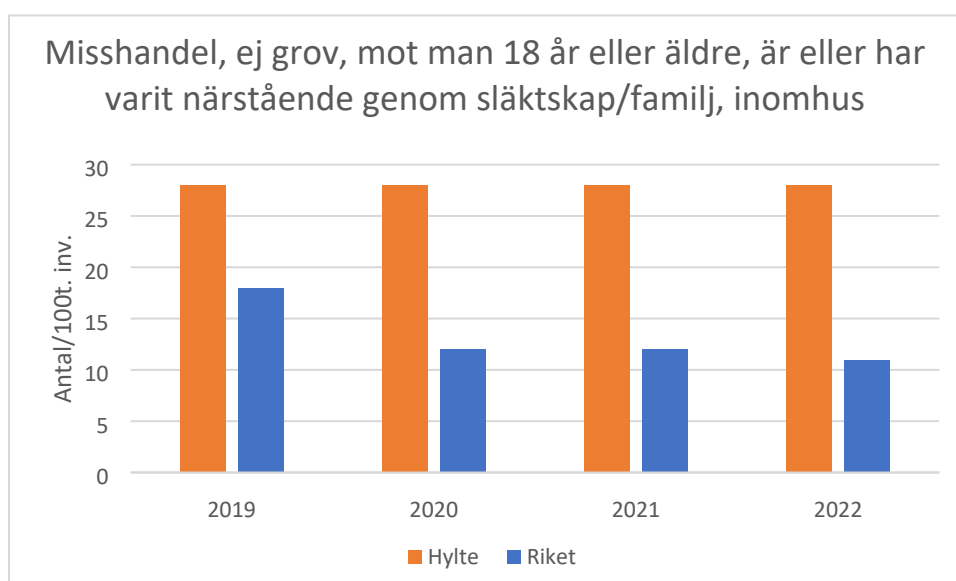
Hylte sticker ut kring hur stor andel av kvinnorna i Hylte som upplever att de utsatts för fysiskt våld de senaste 12 månaderna, jämförelse med övriga halländska kommuner samt Halland i stort (Hälsa på lika villkor, 2022).

Kvinnor är överlag överrepresenterade när det gäller utsatthet för brott om våld i nära relation. Mellan åren 2018 – 2022 var det vanligaste anmälda brottet, för brottstypen våld i nära relation, misshandel mot kvinna i nära relation i Hylte kommun.

Hylte har senaste fyra åren haft 12 anmälda brott om misshandel mot man, av någon som är eller har varit närstående genom släktskap/familj. Sett till antal per 100 tusen invånare har Hylte legat över riket dessa år (BRÅ).

Sexuellt våld och utnyttjande

Andel självrapporterade utsatta för sexualbrott (16–84 år) har ökat i Hylte 2021/2022 jämfört med tidigare år och ligger därmed över Halland och riket (NTU)

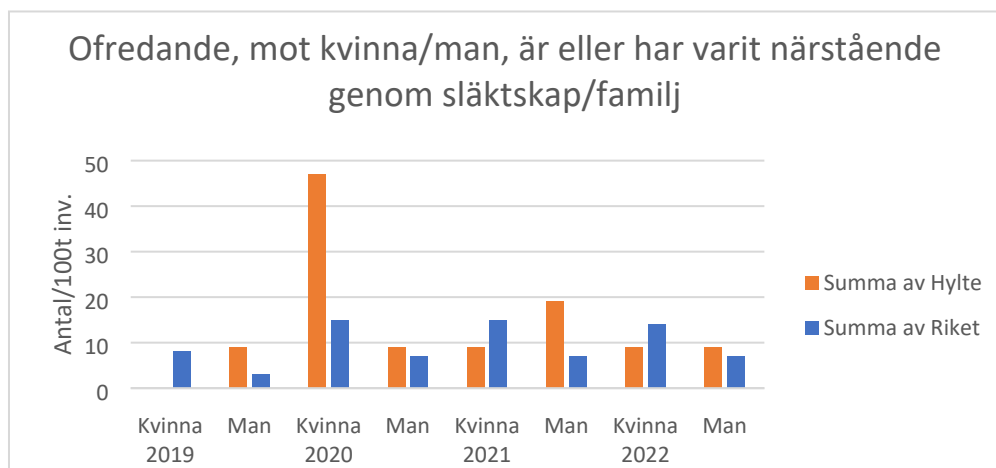
Under åren 2019–2021 anmäldes fyra brott om fullbordad våldtäkt inkl. grov mot kvinna, som är eller har varit närstående genom parrelation (BRÅ).

Hedersrelaterat våld och förtryck

Socialstyrelsen har konstaterat att det är mycket svårt att fastställa omfattningen av det hedersrelaterade våldet och förtrycket i Sverige (Socialstyrelsen, 2019). Det är vanligt att

uppgifter som berör hedersrelaterat våld och förtryck ingår som en delmängd i befintlig statistik och att uppgifterna inte redovisas separat.

2018–2022 anmäldes fem brott om ofredande mot man, och 7 brott om ofredande mot kvinna, som är eller har varit närstående genom släktskap/familj, vilket kan handla om hedersrelaterat våld och förtryck.

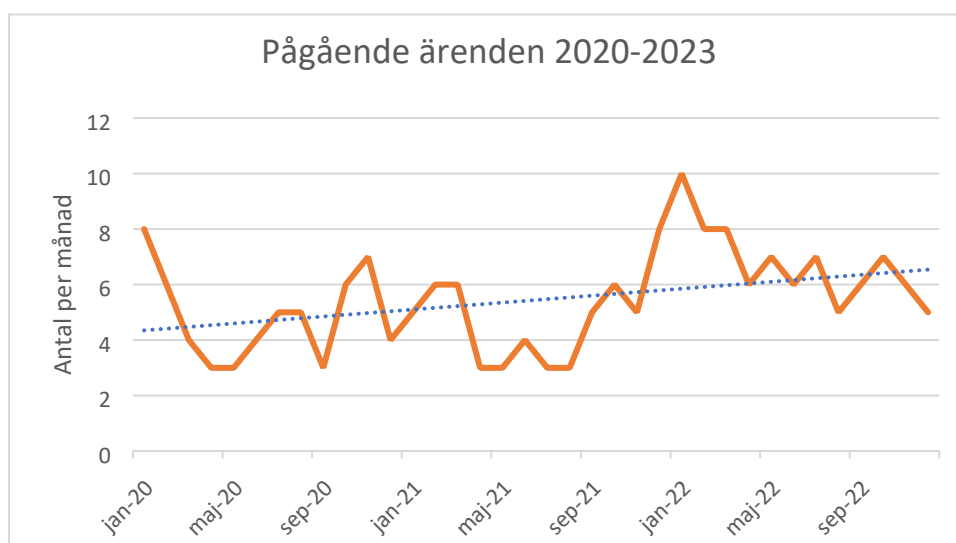

Av alla nya vuxenärenden om våld i nära relation under 2022–2023 avsåg 2 ärenden hedersrelaterat våld och förtryck.

Pågående ärenden socialtjänsten vuxna

Orosanmälningar om våld i nära relation till socialtjänsten fördubblades i antal, från 8 till 16 anmälningar mellan 2020 till 2022. En förklaring till ökning av anmälningar 2022 kan ha att göra med ökad informationsspridning i kommunen om att uppmärksamma våld i nära relation. Trenden för 2023 är att antal inkomna orosanmälningar sjunker i jämförelse med föregående år.

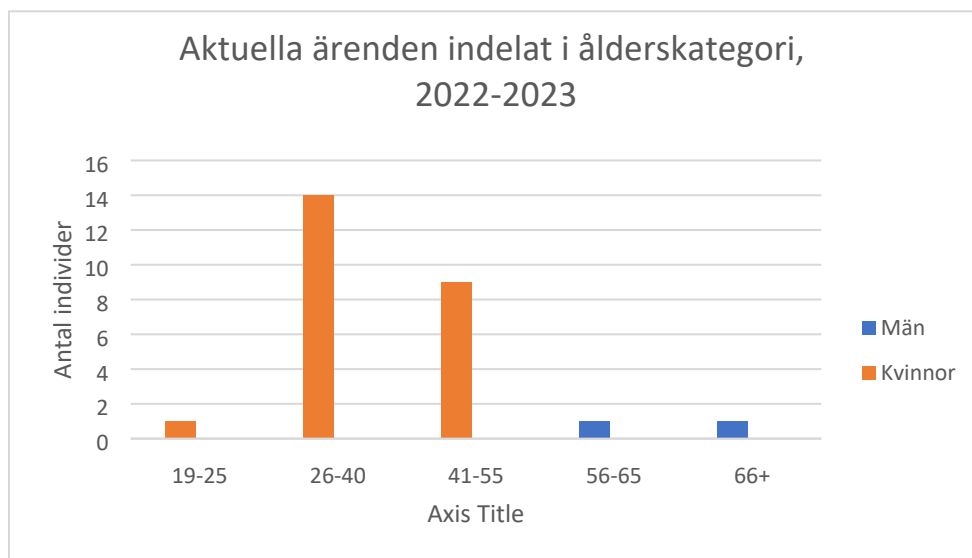
I likhet med anmälda brott om våld i nära relation ökade antalet pågående våldsärenden hos socialtjänsten 2021.

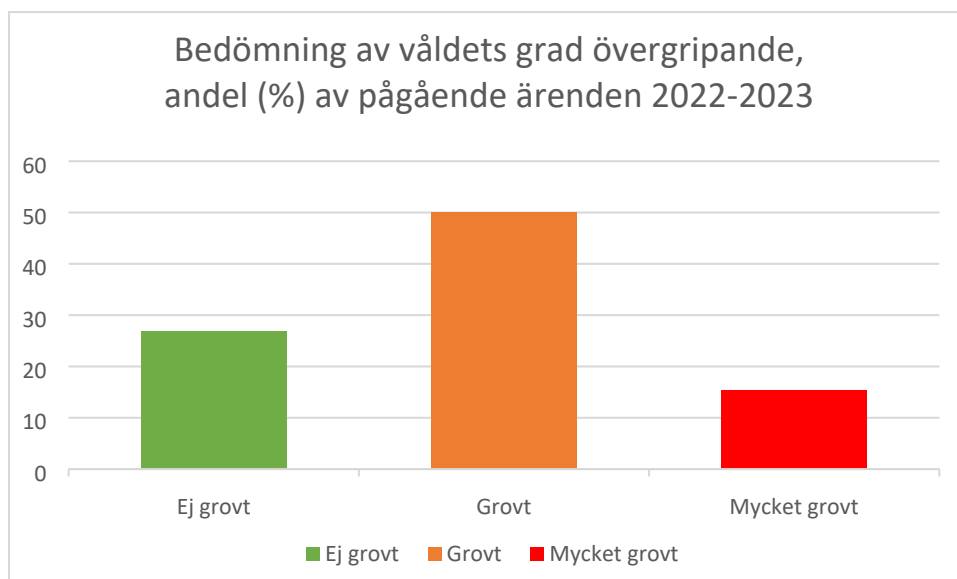
Antalet vuxenärenden rörande våld i nära relation som är pågående varje månad varierar över tid. Sett till medelvärde är trenden att antal pågående ärenden per månad ökat över tid.

Under 2022 hade kvinnojouren ett 10-tal brottsofferstödsärenden i samarbete med polisen och lika många stödsökande som hört av sig på egen hand från Hylte kommun.

Majoriteten av de vuxenärenden avseende våld i nära relation som inkommit till socialtjänsten under 2022–2023, har varit i åldern 26–55 år.

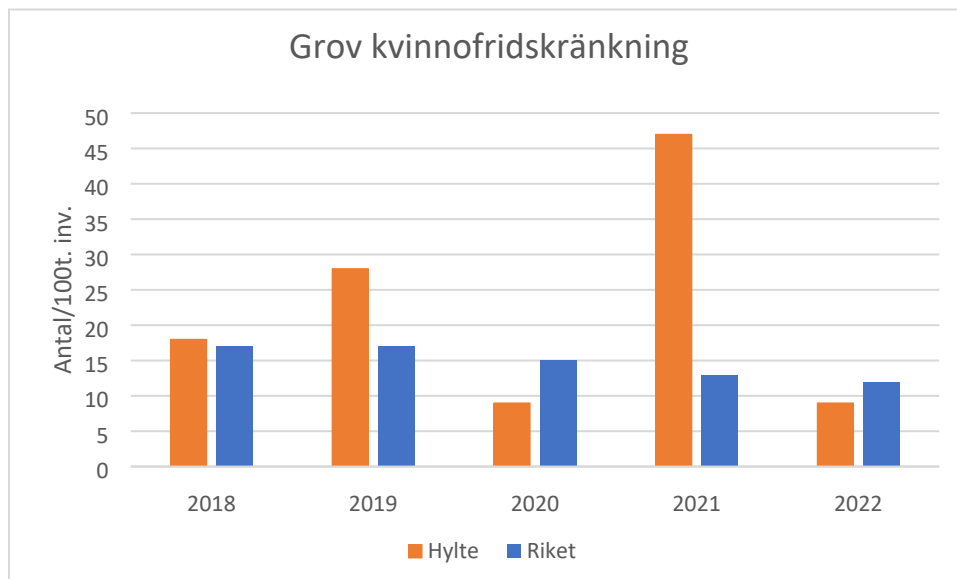

Övervägande majoritet av de ärenden som inkommer till socialtjänsten är kvinnor. Av alla nya vuxenärenden som inkommit under 2022–2023 har 2 ärenden varit män, över 60 år, som ansökt om hjälp och stöd. Detta ligger i linje med nationella siffror, där 94 % av ärenden som inkom till socialtjänsten under samma period avsåg våldsutsatta kvinnor (SKR, 2023).

I hälften av de nyinkomna ärendena till socialtjänsten, mellan 2022–2023, bedöms våldet som grovt vilket är i linje med nationella siffror (SKR, 2023).

Hylte har haft totalt 12 anmälda brott avseende grov kvinnofridskränkning⁸ de senaste åren, och har flera år legat över riket i antal anmälda brott om grov kvinnofridskränkning per 100 tusen invånare (BRÅ).

⁸ Grov kvinnofridskränkning är ett vålds-, frids- eller sexualbrott som består av upprepad kränkning av en närstående eller tidigare närstående person, som är eller varit sammanboende med under äktenskapsliknande former.

Källförteckning

Brottsförebyggande rådet, 2018, *Brott i nära relationer bland unga*, [Brott i nära relationer bland unga \(bra.se\)](#)

Brottsförebyggande rådet, Nationella trygghetsundersökningen 2017–2022, [Nationella trygghetsundersökningen \(NTU\) - Brottsförebyggande rådet \(bra.se\)](#)

Lokal uppföljning av ungdomspolitiken, LUPPEN, 2018, 2021

SKR, 2023, *Socialtjänsten stöd till våldsutsatta, Lärdomar och resultat från projektet SU-Kvinnofrid*.

Socialstyrelsen, 2019, *Ett liv utan våld och förtryck, Slutredovisning av uppdraget att genomföra en nationell kartläggning av hedersrelaterat våld och förtryck*, <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2019-3-17.pdf>

Region Halland, 2022, *Så mår vi i Halland – baserad på Hälsa på lika villkor*, [Så mår vi i Halland \(mediaflow.com\)](#)